

گزارش صورتجلسه

عنوان جلسه: کمیسیون معدن و صنایع معدنی

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۵/۰۵

روز: یکشنبه

حاضرین در جلسه:

جناب آقای شرافت، عضو محترم هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی یزد
 جناب آقای اولیا، رئیس محترم دبیرخانه برنامه هفتم سازمان مدیریت برنامه ریزی
 جناب آقای بیشمار، مدیرعامل محترم سنگ ابریشم
 جناب آقای دهقان، مدیرعامل محترم شرکت سپهر سنگ
 جناب آقای رضایی، معاون محترم شرکت شهرک های صنعتی استان یزد
 جناب آقای صندوقساز، مدیرعامل محترم شرکت CMC
 جناب آقای عادل، مدیرعامل محترم شرکت سنگ صخره نفت
 جناب آقای علاقه بند، مدیرعامل محترم شرکت بهسازآرا آتین
 جناب آقای فاضلی، کارشناس محترم صنایع کوچک شرکت شهرک های صنعتی
 جناب آقای قیومی، رئیس محترم پردیس علوم انسانی و هنرپارک علم و فناوری یزد
 جناب آقای ملایی، دبیر محترم خانه معدن استان یزد
 سرکار خانم تدین، مدیر محترم توسعه صنعتی شرکت شهرک های صنعتی

دستور جلسه:

۱. تشکیل کمیته تخصصی خوشه صنعتی استخراج و فراوری سنگ های تزئینی و صنایع وابسته استان یزد
۲. معرفی شورای راهبری خوشه صنعتی استخراج و فراوری سنگ های تزئینی و صنایع وابسته استان یزد
۳. ارائه برنامه های اقدام سال ۱۴۰۴
۴. تصمیم گیری در خصوص مشارکت خوشه در نمایشگاه سنگ، کاشی، موزائیک، چینی های بهداشتی و پوشاننده های مدرن یزد

خلاصه مذكرات:

امیرحسین حیدرزاده، عضو هیات مدیره خانه معدن در نخستین جلسه شورای راهبری خوشه سنگ با اشاره به سابقه فعالیت این خوشه اظهار کرد: خوشه سنگ استان یزد با محوریت شرکت شهرک های صنعتی استان حدود ۱۰ سال پیش شکل گرفت و در سه سال ابتدایی که هنوز خوشه به مرحله بلوغ نرسیده بود، عاملیت آن در شرکت شهرک ها بود و در همان دوره اقدامات بسیار خوبی انجام شد.

وی با بیان اینکه برنامه‌های ارائه‌شده در آن زمان از سوی کارشناسان ملی نیز به‌عنوان الگوهای موفق شناخته شده بود، افزود: در قالب این برنامه‌ها دو نمایشگاه در استان یزد برگزار شد، تورهای تجاری و بازدیدهایی از نمایشگاه‌های داخلی کشور صورت گرفت و همچنین دوره‌های آموزشی متناسب با دغدغه ذی‌نفعان طراحی و اجرا شد.

حیدرزاده ادامه داد: تلاش کردیم برنامه‌ها را به گونه‌ای تدوین کنیم که پوشش کاملی برای ذی‌نفعان داشته باشد، پس از گذشت سه سال ابتدایی با توجه به تجربه‌های به‌دست‌آمده، تصمیم گرفتیم عاملیت خوشه سنگ به دست فعالان این صنعت سپرده شود.

وی با اشاره به یکی از اقدامات مهم خوشه سنگ گفت: برنامه‌ای برای کنسرسیوم سنگ صادراتی طراحی شده بود که تا مراحل خوبی پیش رفت، اما به دلایلی متوقف شد و متأسفانه با شیوع کرونا، بسیاری از فعالیت‌ها از جمله برنامه‌های خوشه سنگ به حالت تعلیق درآمد و تا امروز نیز ادامه نیافته است.

محمدعلی حاجی‌زاده، دبیر کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی یزد نیز در این نشست با بیان اینکه هدف ما از این جلسه آغاز مسیری برای فعال‌سازی مجدد خوشه سنگ و بهره‌برداری از ظرفیت‌های ارزشمندی است که پیش‌تر شناسایی شده بود، گفت: خوشه سنگ یزد بر پایه مطالعات عارضه‌یابی شکل گرفته و طی آن، مشکلات و راهکارهای توسعه‌ای مشخص شده است، اکنون نیز برنامه عملیاتی سال ۱۴۰۴ در سه محور اصلی شامل آموزش، ارتقای فناوری و توسعه بازار برنامه‌ریزی شده است.

حاجی‌زاده ادامه داد: در حوزه آموزش، دوره‌های متنوعی برای توانمندسازی فعالان صنعت سنگ در نظر گرفته شده است که این دوره‌ها با مشارکت ۸۰ درصدی شرکت شهرک‌های صنعتی و سهم ۲۰ درصدی اعضای خوشه برگزار خواهند شد.

وی با اشاره به ظرفیت استان در حوزه ماشین‌سازی و ساخت تجهیزات صنعت سنگ، تصریح کرد: یکی از محورهای جدی ما ارتقاء فناوری با استفاده از توان داخلی استان است که شرکت‌های موفق نیز در این زمینه حضور دارند.

وی همچنین به تلاش برای احیای بازارهای صادراتی اشاره کرد و گفت: خوشبختانه کنسرسیوم صادرات سنگ وارد مرحله ثبت شرکت و تدوین اساسنامه شده است، این کنسرسیوم می‌تواند کانون تمرکز جدیدی برای توسعه صادرات صنعت سنگ استان باشد.

حاجی‌زاده در پایان تأکید کرد: رشد ۱۳ درصدی بخش معدن که در برنامه هفتم توسعه کشور هدف‌گذاری شده، بدون جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و بدون توسعه بازارهای صادراتی محقق نمی‌شود، در کمیسیون معدن، خوشه سنگ و سایر نهادهای مرتبط باید نقش خود را در این مسیر ایفا کنیم و این مهم جز با مشارکت و همکاری همه فعالان بخش خصوصی میسر نخواهد بود.

حمیدرضا شرافت، رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی یزد در نشست شورای راهبری خوشه سنگ، خواستار راه‌اندازی کمیسیون سنگ‌های ساختمانی در خانه معدن شد و گفت: راه‌اندازی این کمیسیون می‌تواند بستری برای پیگیری مؤثرتر مشکلات این بخش باشد، متأسفانه در حال حاضر نگاه منفی و ناعادلانه‌ای به بخش معدن و صنایع معدنی وجود دارد و این بخش به‌اشتباه، تنها به‌عنوان منبع درآمد و مصرف‌کننده منابع طبیعی شناخته می‌شود.

وی افزود: نتیجه چنین نگاهی، وضع قوانینی است که هزینه‌های سنگینی را به معدن‌داران تحمیل می‌کند، به‌عنوان نمونه، نرخ سوخت معادن در سال جاری تا ۳۰ درصد افزایش یافته که در مقایسه با سایر بخش‌ها بی‌سابقه است، این در حالی است که بخش خصوصی، برخلاف شرکت‌های دولتی و خصولتی بزرگ توان تحمل چنین فشارهایی را ندارد.

شرافت با انتقاد از نبود انسجام در بخش خصوصی معدن، ادامه داد: یکی از مشکلات جدی ما، فقدان تشکل‌های قوی و متمرکز در این حوزه است وقتی ساختاری واحد و مطالبه‌گر نداریم، نمی‌توانیم از حقوق خود دفاع کنیم، بسیاری از قوانین بدون در نظر گرفتن تبعات آن‌ها بر فعالان این بخش تدوین می‌شوند.

وی با اشاره به عملکرد ضعیف نهادهای دولتی در پیگیری مطالبات معدن‌کاران گفت: متأسفانه معمولاً در جلسات دولتی وعده حمایت داده می‌شود، اما پس از پایان جلسات، این وعده‌ها به اجرا نمی‌رسد پیگیری‌های ما در موضوعاتی مانند قیمت سوخت ماه‌ها طول می‌کشد و در نهایت نیز نتیجه مشخصی حاصل نمی‌شود.

رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی یزد در پایان با تأکید بر نقش جلسات تخصصی و تبادل تجربه میان فعالان صنعت سنگ خاطرنشان کرد: همین نشست‌ها و هم‌اندیشی‌ها می‌توانند زمینه‌ساز رفع بسیاری از مشکلات باشد، ما نباید منتظر اقدام دولت بمانیم، بلکه باید با هم‌افزایی در بخش خصوصی، راه‌حل‌های عملی برای عبور از چالش‌ها پیدا کنیم.

علیرضا رضایی، معاون صنایع کوچک شرکت شهرک‌های صنعتی استان یزد نیز در این نشست با اشاره به لزوم برنامه‌ریزی مبتنی بر داده و شناخت دقیق گفت: تمامی اقدامات خوشه سنگ در گذشته بر اساس مطالعات عارضه‌یابی و نیازسنجی آموزشی انجام شده و این مطالعات مبنای تدوین برنامه‌ها بوده‌اند.

وی با استقبال از پیشنهاد به‌روزرسانی این مطالعات افزود: پیشنهاد بسیار خوبی است و ما حتماً در دستور کار قرار خواهیم داد که مطالعات شناخت و نیازسنجی مجدداً به‌روزرسانی شود، این موضوع از اهمیت بالایی برخوردار است و می‌تواند مبنای برنامه‌ریزی‌های آینده خوشه باشد.

رضایی ادامه داد: اگرچه این اقدام ممکن است نیازمند بودجه باشد، اما از نظر شرکت شهرک‌های صنعتی هیچ مانعی برای تأمین هزینه‌های آن وجود ندارد، ما همواره تلاش کرده‌ایم نیازهای توسعه‌ای خوشه را از محل منابع داخلی خود تأمین کنیم و در صورت نیاز، اصلاحات لازم را در بودجه سال ۱۴۰۴ نیز اعمال خواهیم کرد.

وی تأکید کرد: هیچ محدودیتی در پرداخت‌های جاری از سوی شرکت شهرک‌ها برای حمایت از برنامه‌های خوشه وجود ندارد. ما متعهد به حمایت از ذی‌نفعان هستیم و پاسخگوی اجرای تعهدات خود خواهیم بود.

دهقان از فعالان باسابقه صنعت سنگ در یزد، در نشست تخصصی فعالان این حوزه با انتقاد از وضعیت فعلی صنعت سنگ در استان گفت: متأسفانه صنعت سنگ یزد، به‌رغم سابقه و ظرفیت‌های بالا به یک صنعت فراموش‌شده تبدیل شده است و در جلسات متعددی که برگزار می‌شود، اغلب صحبت از سایر صنایع است و جای صنعت سنگ در این میان خالی‌ست.

وی با اشاره به وضعیت نابسامان شهرک‌های صنعتی حوزه سنگ گفت: ما شهرک‌هایی داریم که عملاً خاک می‌خورند هیچ فعالیت جدی‌ای در آن‌ها جریان ندارد که علت اصلی این وضعیت، نبود حمایت کافی از سرمایه‌گذاران این بخش و بی‌توجهی نهادهای تصمیم‌گیر است، در چنین شرایطی نمی‌توان انتظار داشت صنعت سنگ احیا شود.

دهقان ادامه داد: تأمین نیروی کار هم به یکی از چالش‌های جدی صنعت سنگ تبدیل شده است، بسیاری از نیروهای کارگری از این حوزه خارج شده‌اند و برای جذب نیرو باید برنامه‌ریزی جدی و آموزش‌های هدفمند انجام شود.

این فعال حوزه سنگ با اشاره به سابقه درخشان استان یزد در زمینه صادرات سنگ اظهار داشت: همین چند سال پیش، یزد یکی از صادرکنندگان برتر سنگ در کشور بود اما امروز نه تنها این جایگاه از دست رفته، بلکه حتی سهم قابل توجهی از مواد اولیه معادن یزد در دیگر استان‌ها مانند اصفهان فرآوری می‌شود.

وی افزود: به دلیل نبود حمایت، نداشتن بازار و عدم وجود برنامه‌ریزی مشخص فعالیت‌ها محدود شده است، باید از این جلسات به عمل برسیم؛ صرف گفت‌وگو و برنامه‌ریزی روی کاغذ مشکل ما را حل نمی‌کند.

دهقان خاطر نشان کرد: طرح‌هایی مانند برندینگ، آموزش، نمایشگاه و ارتباطات بین‌المللی بسیار خوب هستند، اما تا زمانی که ساختار زیربنایی صنعت سنگ یزد اصلاح نشود، این برنامه‌ها نتیجه چندانی نخواهند داشت.

عادلی، از دیگر فعالان باسابقه صنعت سنگ در استان یزد، در نشست تخصصی فعالان این حوزه، با اشاره به افت جایگاه صنعت سنگ در یزد گفت: طی سال‌های اخیر، به‌ویژه از سال ۹۴ و ۹۵ به بعد و همزمان با آغاز تحریم‌ها، صنعت سنگ در یزد دچار افول شد که یکی از دلایل این مسئله گسترش کارخانه‌های تولید سرامیک در استان بود که باعث شد سنگ طبیعی تا حدی به حاشیه رانده شود، در حالی که سنگ ماهیتی کاملاً متفاوت و ارزشمند دارد.

وی افزود: من نیز به واسطه تحریم‌ها و اختلال در روند صادرات، ناچار شدم سه کارخانه را تعطیل کنم؛ یکی از مهم‌ترین چالش‌های ما در صادرات، تأمین مالی و انتقال پول از برخی کشورهاست، کشورهای آسیایی و روسیه مشکلی ندارند اما در تعامل با برخی کشورها به دلیل خطر بلوکه شدن ارز در آمریکا، ریسک زیادی متوجه صادرکنندگان است.

عادلی همچنین با اشاره به فرسودگی ماشین‌آلات صنعت سنگ در یزد، گفت: بخش قابل توجهی از ماشین‌آلات موجود قدیمی و فرسوده‌اند و در شرایط فعلی نمی‌توان به روش‌های مکانیکی و سنتی تکیه کرد، لازم است با استفاده از راهکارهایی همچون تهاتر، امکان واردات ماشین‌آلات نو فراهم شود اگر فرآیندهای قانونی برای تهاتر سنگ با تجهیزات تسهیل شود، می‌توان به نوسازی صنعت سنگ در استان امیدوار بود.

وی کمبود نیروی انسانی متخصص را نیز از چالش‌های دیگر این حوزه دانست و افزود: امروز بسیاری از کارگران ماهر این حوزه از استان رفته‌اند و بیشتر کارخانه‌ها تعطیل شده‌اند یا با ظرفیت بسیار پایین کار می‌کنند، باید از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی در محل کارخانه‌ها و اطلاع‌رسانی در سطح استان نیروهای جدید جذب و آموزش داده شوند.

علاقه‌بند، از دیگر فعالان با سابقه صنعت سنگ در یزد، در نشست تخصصی فعالان این حوزه با بیان اینکه فرهنگ مصرف سنگ در استان نیازمند بازنگری و اصلاح است، گفت: یکی از مشکلات جدی که در یزد با آن مواجهیم، فرهنگ رایج در خرید سنگ است بسیاری از فعالان صنعت ساختمان در استان ترجیح می‌دهند سنگ را از تهران یا اصفهان تهیه کنند، در حالی که کارخانه‌ها و تولیدکنندگان توانمند و با کیفیتی در یزد مشغول به کار هستند.

وی با اشاره به اینکه این موضوع مستقیماً به نبود فرهنگ‌سازی و آموزش برمی‌گردد، افزود: اتاق بازرگانی یا نهادهای مرتبط می‌توانند با برگزاری دوره‌های آموزشی یا تهیه برنامه‌هایی برای آگاهی‌بخشی به فعالان حوزه ساخت‌وساز، کمک کنند تا مصرف‌کنندگان، صنعت سنگ با کیفیت یزد را بشناسند و از آن حمایت کنند. این اقدام می‌تواند در شرایط فعلی که بازار در رکود است، به رونق تولید داخلی استان کمک کند.

وی در ادامه پیشنهاد داد از ظرفیت نمایشگاه‌های بین‌المللی برای شناخت پیشرفت‌های روز دنیا استفاده شود و افزود: در دنیا تنها چهار نمایشگاه معتبر در حوزه سنگ و ماشین‌آلات وجود دارد؛ نمایشگاه‌های ورونا در ایتالیا، شیامن در چین، نمایشگاه آمریکا و نمایشگاه Big ۵ در ترکیه. این نمایشگاه‌ها نه تنها به‌روزترین تکنولوژی‌ها را عرضه می‌کنند بلکه فرصتی فوق‌العاده برای یادگیری، الگوبرداری و تعامل با فعالان جهانی این صنعت هستند.

علاقه بند در پایان گفت: ما در یزد امکانات، ظرفیت‌ها و نیروی انسانی متخصص زیادی داریم. اگر فرهنگ‌سازی به‌درستی انجام شود و ابزارهای روز وارد میدان شوند، نیازی نیست از دیگر استان‌ها خرید کنیم؛ حمایت از صنعت بومی، حمایت از اشتغال و توسعه پایدار یزد است.

صندوق‌ساز، از فعالان باسابقه صنعت ماشین‌سازی در حوزه سنگ در استان یزد با اشاره به وضعیت ماشین‌آلات این صنعت در استان یزد گفت: در حال حاضر تنها حدود پنج درصد از تولید ماشین‌آلات ما به استان یزد اختصاص پیدا می‌کند، این در حالی است که یزد با داشتن معادن متعدد سنگ، باید در خط مقدم بهره‌گیری از تکنولوژی‌های روز دنیا قرار بگیرد.

وی با تأکید بر اینکه بخش زیادی از شرکت‌های موفق در کشور، با استفاده از ماشین‌آلات به‌روز و تکنولوژی‌های نوین توانسته‌اند در بازار بمانند، افزود: در تهران و برخی شهرهای دیگر، استفاده از دستگاه‌های به‌روز، بهره‌وری را بالا برده و امکان صادرات فراهم کرده است اما در یزد، همچنان بسیاری از کارخانه‌ها با ماشین‌آلاتی کار می‌کنند که قدمت آن‌ها به چند دهه گذشته برمی‌گردد که این موضوع یکی از موانع جدی رشد صنعت سنگ در استان است.

صندوق‌ساز، که تیم تحت مدیریت او در حال حاضر بیش از ۵۰ مدل دستگاه پیشرفته تولید کرده، افزود: ماشین‌آلات ما در بخش‌هایی مانند اسکن، برش ۵ محور، سی‌سی‌راک دیزاین، ساب، لیزر اسکانس و ... جزو پیشرفته‌ترین نمونه‌ها در خاورمیانه هستند و صادرات ما به کشورهای مثل روسیه، امارات، ارمنستان، آلمان، لهستان و ترکیه در حال انجام است و شرکت‌هایی که مایل به استفاده از فناوری هستند، حتی از اصفهان هم برای خرید به یزد مراجعه می‌کنند.

وی در پایان تأکید کرد: در ۱۵ سال گذشته، ما بدون حمایت دولتی و با تلاش تیمی ماشین‌آلات روز دنیا را در داخل کشور ساختیم امروز که توان تولید این ماشین‌آلات در ایران وجود دارد، انتظار می‌رود کارخانه‌های سنگ یزد هم برای نوسازی خطوط تولید خود اقدام کنند و دولت نیز با ایجاد مشوق‌هایی همچون تسهیلات یا آموزش‌های تخصصی، به این مسیر کمک کند.

در پایان بر محورهای ذیل تأکید شد:

- ۱-مدل‌های تامین مالی و سازوکار بازگرداندن مبالغ حاصل از صادرات پیشنهاد شود و مشکلات ذینفعان بررسی شود.
- ۲-نهضت نوسازی ماشین‌آلات واحدهای فراوری سنگ ساختمانی از محل حمایت‌های تبصره ۱۸ مورد بررسی و پیگیری قرار گیرد.
- ۳-عامل مدیریت ریسک در مطالعات شناخت خوشه و در بروزرسانی جدید مورد توجه باشد.

پیشنهادات / مصوبات جلسه	
مجرى	مصوبه / پیشنهاد ۱
دبیر کمیسیون سرپرستی معاونت صنایع کوچک شرکت شهرکها	برنامه ریزی برای معرفی ظرفیت های موثر کلینیک کسب و کار شرکت شهرکها و دپارتمان توسعه کسب و کار اتاق به ذینفعان خوشه انجام و اقدامات مقتضی با هماهنگی نماینده شرکت شهرکها انجام شود. همچنین نهضت نوسازی ماشین آلات واحدهای فرآوری سنگ ساختمانی از محل حمایت های تبصره ۱۸ مورد بررسی و پیگیری قرار گیرد.
مجرى	مصوبه / پیشنهاد ۲
دبیر کمیسیون	برنامه ریزی لازم برای دعوت از اعضای خوشه جهت بازدید (تور صنعتی) از شرکت ماشین سازی CMC انجام شود.
مجرى	مصوبه / پیشنهاد ۳
دبیر کمیسیون	برنامه عمل سال ۱۴۰۴ (پیوست این صورتجلسه) در شورای راهبری مصوب شد و مقرر شد بعد از سه ماه مجددا جلسه شورای راهبری برای پایش پیشرفت مصوبات و برنامه برگزار شود.
مجرى	مصوبه / پیشنهاد ۴
دبیر کمیسیون سرپرستی معاونت صنایع کوچک شرکت شهرکها	در راستای انجام پروژه های عرضه یابی و بهبود خوشه سنگ مطالعات شناخت خوشه با مشورت کمیسیون بروز رسانی شود.